

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

საგადასახადო პოლიტიკა
და
საგადასახადო დავების განხილვა

ანგარიში 2011-2012

22.12.2011

საგადასახადო კანონმდებლობის ლიბერალიზაცია

□ 2011 წელს საგადასახადო კოდექსში განხორციელდა ცვლილებები, რომლის მიზანია:

- ✓ საგადასახადო წნეხის შემსუბუქება;
- ✓ სამართლიანი და მოქნილი ადმინისტრირების განხორციელებისათვის სამართლებრივი ბაზის შექმნა;
- ✓ ცალკეული სექტორების მარეგულირებელი ნორმების სრულყოფა;
- ✓ სამართალდარღვევების პრევენცია და სანქციების ლიბერალიზაცია;
- ✓ საგადასახადო კოდექსის ბუნდოვანი და ორაზროვანი ნორმების აღმოფხვრა;
- ✓ საგადასახადო კანონმდებლობის საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანა.

ლიზინგი - განხორციელებული ცვლილებები

2011 წელს ლიზინგის სექტორის ხელშეწყობისათვის საგადასახადო კოდექსში განხორციელდა ცვლილებები, რომლის მიზანია:

- ❑ ლიზინგის დარგის თანაბარ პირობებში ჩაყენება სხვა დარგებთან
  - ✓ ლიზინგით გაცემულ ძირითად საშუალებებზე გამოიყენება 100%-იანი ამორტიზაციის მეთოდი;
  - ✓ ქონების გადასახადისაგან გათავისუფლდა ლიზინგით გაცემული და სოფლის-მეურნეობაში/სამედიცინო სფეროში გამოყენებული აქტივები;
  - ✓ რეზერვების შექმნის და ერთობლივი შემოსავლიდან გამოქვითვის შესაბამისი ხარჯის უფლების მინიჭება;
  - ✓ ქონების გადასახადით დაბეგვრის გამარტივება;

- ❑ ლიზინგის მარეგულირებელი ნორმების გამჭვირვალობა, აღქმადობა და სიზუსტე
  - ✓ შემოღებულ იქნა სალიზინგო კომპანიების ცნება;
  - ✓ განხორციელდა ბუნდოვანი ნორმების ამოღება და სხვა.

რეექსპორტი - განხორციელებული ცვლილებები

- ❑ 2011 წელს განხორციელებული ცვლილებებით რეექსპორტით დაკავებულ პირებს შესაძლებლობა მიეცათ დააარსონ საწარმოს ახალი ტიპი სპეციალური სავაჭრო კომპანია, რომელსაც უფლება აქვს:
  - ✓ განახორციელოს უცხოური საქონლის საქართველოს ტერიტორიაზე შემოტანა საწყობის რეჟიმში და შემდგომი რეექსპორტი;
  - ✓ მიაწოდოს უცხოური საქონელი როგორც სპეციალურ სავაჭრო კომპანიას ასევე სხვა პირს.
- ❑ კომპანიის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოური საქონლის შემოტანა საწყობის რეჟიმში და შემდგომი რეექსპორტი ან/და მიწოდება გათავისუფლდა ყველა გადასახადისგან.
- ❑ განხორციელდა საწყობების სახეების უნიფიცირება
  - ✓ ღია, დახურული და თავისუფალი საწყობის ნაცვლად შემოღებულ იქნა ერთი სახის საწყობი.

რეექსპორტი - განხორციელებული ცვლილებები

- ✓ საწყობის ნებართვა გაიცემა ნაცვლად 20 სამუშაო დღისა 3 სამუშაო დღეში;
- ✓ საწყობის ნებართვა გაიცემოდა 3 წლის ვადით, რომელიც შეიცვალა განუსაზღვრელი ვადით;
- ✓ ნებართვის მაძიებლის მიერ წარმოსადგენი დოკუმენტების ნუსხა დაყვანილი იქნა მინიმუმამდე;
- ✓ ტექნიკური მოთხოვნების შესრულების კანონისმიერი ვალდებულება გაუქმდა (კაპიტალური ღობე 2-3 მეტრის სიმაღლის, ტერიტორიის და პერიმეტრის განათება, გამოსახულების ჩამწერი საშუალებები სასწორი - ღია საწყობზე 60 ტონიანი, დახურულზე 5 ტონიანი და სხვა);
- ✓ საწყობების სახეობის მიხედვით დიფერენცირებული მოსაკრებელი გაუქმდა და მოსაკრებლის ოდენობად განისაზღვრა 1000 ლარი;
- ✓ გარანტიის ოდენობა საწყობის სახის მიხედვით იყო დიფერენცირებული და ცალკეულ შემთხვევებში აღწევდა 2 მილიონ ლარს ცვლილების თანახმად გარანტიის ოდენობა განისაზღვრა 200 000 ლარის ოდენობით.

სპეციალური სავაჭრო ზონა - ცვლილებები

- ❑ 2011 წელს განხორციელებული ცვლილებებით ბაზრობის ორგანიზება შესაძლებელი იქნება სპეციალური სავაჭრო ზონის მეშვეობით
  - ✓ სავაჭრო ობიექტის დამქირავებელი პირი წლიური მოგების/საშემოსავლო გადასახადის ნაცვლად გადაიხდის ბრუნვის 3%-ს და შესაბამისად განთავისუფლდება ბუღალტერიის წარმოების ვალდებულებისაგან;
  - ✓ სავაჭრო ობიექტის დამქირავებელი პირი განთავისუფლდება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულებისგან;
  - ✓ სავაჭრო ობიექტის დამქირავებელი პირების შემოსავლების (ბრუნვის) აღრიცხვა მოხდება ცენტრალიზებული სალაროს მეშვეობით;
  - ✓ საქონლის აღრიცხვის და ბრუნვის 3%-იანი გადასახადის გადახდის ვალდებულება დაეკისრება ბაზრობის ორგანიზატორს;

ფიქსირებული გადასახადი - ცვლილებები

- ❑ 2011 წელს განხორციელებული ცვლილებებით ცალკეული გადასახადის გადამხდელისათვის შემოღებულ იქნა ფიქსირებული გადასახადი, რომელიც ითვალისწინებს:
  - ✓ ბრუნვის 3%-ის გადახდას;
  - ✓ ცალკეული საქმიანობის მიხედვით ფიქსირებული გადასახადის გადახდას.

- ❑ ფიქსირებულ გადასახადზე გადასვლისას პირი გათავისუფლდება:
  - ✓ საკონტროლო-სალარო აპარატის გამოყენების ვალდებულებისგან;
  - ✓ ასეთი საქმიანობის ფარგლებში დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულებისგან;
  - ✓ სასაქონლო ზედნადების გამოყენების ვალდებულებისგან.

საერთაშორისო გადაზიდვა - ცვლილებები

- ❑ 2011 წელს განხორციელებული ცვლილებებით დღგ-ისაგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლდა:
  - ✓ ყველა სასაქონლო ოპერაციაში მოქცეული საქონლის გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან დაკავშირებული მომსახურებები;
  - ✓ გადაზიდვისთვის გამოყენებული ცარიელი კონტეინერებისა და ვაგონების მიმართ გაწეული მომსახურებები, მიუხედავად იმისა აღნიშნული ვაგონის ან კონტეინერის გაგზავნა ხდება თუ არა უშუალოდ საქართველოს ფარგლებს გარეთ;
  - ✓ საქართველოს ტერიტორიაზე წინასწარ დეკლარირებული ტვირთის შემოტანისას მისი დანიშნულების ადგილამდე გადაზიდვა;

საგადასახადო ამინისტია - ცვლილებები

□ 2011 წელს განხორციელებული ცვლილებებით ჩამოწერას დაექვემდებარება:

- ✓ 2005 წლამდე პერიოდებში წარმოშობილ აღიარებულ ვალდებულებაზე დარიცხული სანქციების (ჯარიმა და საურავი) თანხა, თუ განხორციელდება გადასახადის გადამხდელის მიერ დავალიანების ძირითადი თანხის დაფარვა;
- ✓ 2005 წლამდე დარიცხული გადასახადის თანხა თუ გადამხდელის მიერ არ არის აღიარებული და გასულია საგადასახადო მოთხოვნის წარდგენის 6 წლიანი ხანდაზმულობის ვადა.

პრევენცია და სანქციების ლიბერალიზაცია

□ 2011 წელს განხორციელებული ცვლილებებით:

- ✓ საგადასახადო ორგანოს ეძლევა შესაძლებლობა სამართალდარღვევის აღმოჩენის შემთხვევაში ოქმის შედგენის გარეშე პირს განუსაზღვროს ვადა სამართალდარღვევის აღმოსაფხვრელად, რომლის მოქმედების პერიოდში, პირს იმავე სამართალდარღვევისათვის პასუხისმგებლობა არ დაეკისრება;
- ✓ დავის განმხილველ ორგანოს შესაძლებლობა მიეცემა გამოიყენოს ახალი კანონით დადგენილი ნორმა თუ საგადასახადო დავის განხილვის დასრულებამდე კანონით გაუქმებულია ან შემსუბუქებულია პასუხისმგებლობა ასეთი ქმედების ჩადენისათვის.

დეკლარაციაში გადასახადის შემცირება

- ❑ დეკლარაციაში გადასახადის თანხის შემცირების შემთხვევაში თუ იგი გამოწვეულია საგადასახადო ორგანოს მიერ პირის საგადასახადო ვალდებულების წარმოშობის მომენტის (პერიოდის) შეცვლით, პირი ნაცვლად 50 ან 75 პროცენტისა დაჯარიმდება 10 პროცენტის ოდენობით;
- ❑ გაუქმდა გადასახადის ოდენობის ზღვრული ოდენობით შემცირების საფუძველზე ჯარიმის დიფერენცირება და პირი ნებისმიერი ზღვრული ოდენობით გადასახადის შემცირებისას ნაცვლად 50 ან 75 პროცენტისა დაჯარიმდება 50 პროცენტის ოდენობით;

აღურიცხველობა და დანაკლისი

- ❑ აღურიცხველ საქონელზე ჯარიმის ოდენობა აღურიცხველი საქონლის საბაზრო ღირებულების 500 პროცენტიდან შემცირდა 100 პროცენტამდე ;
- ❑ აღურიცხველი საქონლისთვის და საქონლის დანაკლისისათვის დადგენილი ჯარიმები არ გამოიყენება, თუ აღურიცხველი საქონელი და საქონლის დანაკლისი არ აღემატება ამავე სახის აღრიცხული საქონლის 2 პროცენტს;
- ❑ შესაძლებელი გახდა, პირისთვის 1000 ლარამდე დანაკლისის ან აღურიცხველი საქონლის გამოვლენისას ჯარიმის ნაცვლად შეეფარდოს გაფრთხილება;
- ❑ 1000 ლარამდე ღირებულების აღურიცხველ საქონელზე, ჯარიმის ოდენობა განისაზღვრა ფიქსირებული თანხით 200 ლარის ოდენობით; ყოველ შემდგომ განმეორებით შემთხვევაში 400 ლარის ოდენობით.

სასაქონლო ზედნადები

- ❑ ზედნადების გარეშე საქონლის ტრანსპორტირებისას ჯარიმის ოდენობა მცირდება საქონლის საბაზრო ღირებულებიდან 1000 ლარამდე, თუ საქონლის ღირებულება არ აღემატება 10 ათას ლარს. სამართალდარღვევის განმეორება გამოიწვევს დაჯარიმებას 5000 ლარით, ხოლო ყოველი შემდგომი - 10 000 ლარით;
- ❑ მიკრო და მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე პირებს საქონლის ზედნადების გარეშე ტრანსპორტირების, აგრეთვე სასაქონლო ზედნადების მიღებაზე უარის თქმის შემთხვევაში დაწესებული სანქცია არ დაეკისრებათ.

საკონტროლო-სალარო აპარატი

- ❑ საკონტროლო-სალარო აპარატის განმეორებითი და ყოველი შემდგომი გამოუყენებლობა დაჯარიმდება 500 ლარის ოდენობით, ნაცვლად 1500 და 2500 ლარისა;
- ❑ ჩეკში ფაქტობრივად გადახდილ თანხაზე ნაკლები თანხის ჩვენება ჯარიმდება 500 ლარის ოდენობით, ნაცვლად 1500 და 2500 ლარისა.

ქრონომეტრაჟი

- გაუქმდა ქრონომეტრაჟის შედეგად გამოვლენილი ბრუნვის შემცირებისათვის დაწესებული ჯარიმა, რომელიც შეადგენდა გადამხდელის მიერ დაფიქსირებულ და ქრონომეტრაჟით გამოვლენილ ბრუნვების თანხებს შორის სხვაობის ხუთმაგ ოდენობას.

საერთაშორისო დაბეგვრა - DTA სტატისტიკა

ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების შესახებ შეთანხმება ძალაშია 35 ქვეყანასთან:

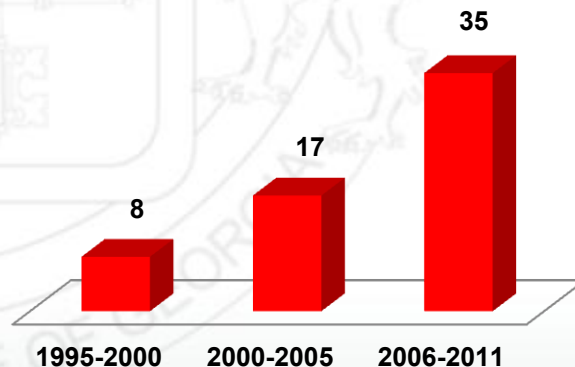
ევროკავშირი			სხვა ქვეყნები	
ავსტრია		პოლონეთი	აზერბაიჯანი	სინგაპური
ბელგია	ესტონეთი	რუმინეთი	არაბთა გაერთიანებული	სომხეთი
ბულგარეთი	ირლანდია	საბერძნეთი	საემიროები	უზბეკეთი
გაერთიანებული	იტალია	საფრანგეთი	თურქეთი	უკრაინა
სამეფო	ლატვია	ფინეთი	თურქმენეთი	ჩინეთი
გერმანია	ლიტვა	შვეიცარია	ირანი	ყაზახეთი
დანია	ჩეხეთი		ისრაელი	
ესპანეთი	ნიდერლანდები		კატარი	

2011 წელს ძალაში შესული შეთანხმებები:

კატარი
 არაბთა გაერთიანებულ საემიროები
 შვეიცარია
 ისრაელი

ცვლილებების
 ოქმი გაერთიანებულ სამეფოსთან და
 ესტონეთთან

ძალაში შესული შეთანხმებების დინამიკა

DTA -ის სტატუსი

❑ შეთანხმებები რატიფიცირებულია 6 ქვეყანასთან

კატარი
არაბთა გაერთიანებული საემიროები
ბაჰრეინის სამეფო
ინდოეთი
სლოვაკეთი
ნორვეგია

❑ შეთანხმებები პარაფირებულია 6 ქვეყანასთან

პორტუგალია
ნორვეგია
უნგრეთი
სერბეთი
ხორვატია
სან მარინო

❑ შეთანხმებები ინიცირებულია 16 ქვეყანასთან: ბელარუსი, იორდანია, არგენტინა, ალბანეთი, მონტენეგრო, ერაყი, ომანი, შვედეთი, მარშალის კუნძულები, პანამა, ბრაზილია, ლიხტენშტეინი, მექსიკა, ისლანდია, სირია, ვიეტნამი;

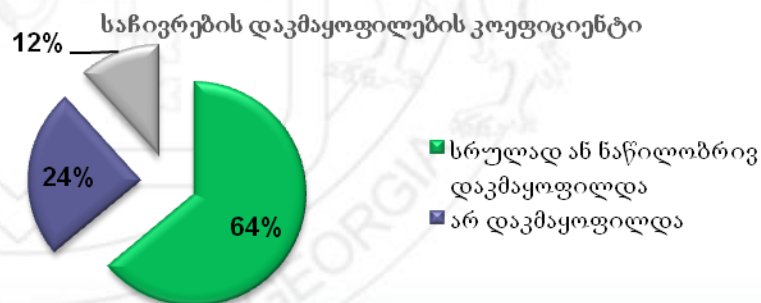

საერთაშორისო შეთანხმებები

- ❑ საგადასახადო საკითხებში ინფორმაციის გაცვლის შესახებ შეთანხმებების გაფორმების მიზნით გაიმართა მოლაპარაკებები და მოხდა ტექსტის პარაფირება მექსიკასთან და ბრაზილიასთან;
- ❑ 2011 წელს „საგადასახადო საკითხებში ინფორმაციის გაცვლის შესახებ“ სამოდელო შეთანხმების საფუძველზე საგადასახადო საკითხებში ინფორმაციის გაცვლის შესახებ შეთანხმებები ინიცირებულ იქნა 37 ქვეყანასთან;
- ❑ 2011 წლის 11 აპრილს საქართველო გახდა საგადასახადო სფეროში გამჭირვალობისა და ინფორმაციის გაცვლის გლობალური ფორუმის წევრი;
- ❑ 2011 წელს საქართველო მიუერთდა OECD-ის და ევროპის საბჭოს მიერ ერთობლივად მიღებულ 1988 წლის „საგადასახადო საკითხებში ადმინისტრაციული ურთიერთდახმარების შესახებ“ კონვენციას, რომელიც ძალაში შევიდა 2011 წლის 1 ივნისს;
- ❑ საგადასახადო საკითხებში ადმინისტრაციული ურთიერთდახმარების შესახებ შეთანხმებები ინიცირებულ იქნა 26 ქვეყანასთან;
- ❑ ეკონომიკური საზღვრის გადაკვეთის საკითხებში ადმინისტრაციული ურთიერთდახმარების შესახებ პროექტის ტექსტი შეთანხმებულია 7 სახელმწიფოსთან, კერძოდ: სირიასთან, ეგვიპტესთან, მექსიკასთან, არგენტინასთან, ალბანეთთან, ხორვატიასთან და ქუვეითთან, ხოლო შეთანხმების ტექსტი პარაფირებულია სერბეთთან;
- ❑ ეკონომიკური საზღვრის გადაკვეთის საკითხებში ადმინისტრაციული ურთიერთდახმარების შესახებ შეთანხმება ინიცირებულ იქნა 22 სახელმწიფოსთან.

საგადასახადო დავების განხილვა

- ❑ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული დავების განხილვის საბჭოს სანდოობა იზრდება, რასაც მოწმობს 2011 წლის მანძილზე რეგისტრირებული საჩივრების რაოდენობა. მიუხედავად იმისა, რომ დავების საბჭოში გასაჩივრება სავალდებულო არ არის და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში დავის ნებისმიერ ეტაპზე მომჩივანი უფლებამოსილია მიმართოს სასამართლოს, სულ უფრო მეტი მომჩივანი არჩევს გაიაროს დავების განხილვის საბჭოს ეტაპი.
- ❑ 2011 წლის განმავლობაში დავების განხილვის საბჭოში რეგისტრირებულია 1680 მომართვა. საბჭომ წარმოება დაასრულა 1226 საჩივარზე. (2011 წლის ამოწურვამდე ჩანიშნულია განხილვები)
- ❑ წარმოების ხანგრძლივობის საშუალო მაჩვენებელმა 27 დღე შეადგინა.
- ❑ **გადაწყვეტილებები**
2011 წელს მიღებული გადაწყვეტილებებით მომჩივანთა მოთხოვნა 784 შემთხვევაში სრულად ან ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, 299 მომჩივანს უარი ეთქვა, ხოლო 143 შემთხვევაში საჩივარი განუხილველი დარჩა მომჩივნის მიერ სხვადასხვა პროცედურული მოთხოვნის დარღვევის ან დავის შეწყვეტის გამო.

2012 წლის გეგმა - საგადასახადო პოლიტიკა

- ❑ საგადასახადო კანონმდებლობის შემდგომი სრულყოფა
  - ✓ საგადასახადო კოდექსის იმპლემენტაციის პროცესში გამოვლენილი, კანონმდებლობაში არსებული ხარვეზების იდენტიფიცირება და მეორად კანონმდებლობაში შესაბამისი ცვლილებების განხორციელება;
  - ✓ შემოსავლების სამსახურთან მჭიდრო თანამშრობლობა, რაც ითვალისწინებს ადმინისტრირების პროცესში გამოვლენილი პრობლემების ანალიზს, სამუშაო შეხვედრების შედეგად მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე კანონმდებლობის დახვეწას;
  - ✓ ურთიერთდამოკიდებულ საწარმოებს შორის განხორციელებული გარიგებების შეფასების მეთოდოლოგიის შემუშავება.

2012 წლის გეგმა -საერთაშორისო დაბეგვრა

- ❑ ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების შესახებ შეთანხმებების არეალის გაფართოება
  - ✓ ინიცირებულ შეთანხმებებზე მოლაპარაკებების წარმართვა;
  - ✓ შეთანხმებების ხელმოწერა და რატიფიცირება შემდეგ ქვეყნებთან: პორტუგალია, სერბეთი, ხორვატია, უნგრეთი, კვიპროსი, სლოვენია.
- ❑ საგადასახადო საკითხებში ინფორმაციის გაცვლის შესახებ შეთანხმებების გაფორმება:
  - ✓ 2012 წლების განმავლობაში იგეგმება ინიცირებულ ხელშეკრულებებზე მოლაპარაკებების გამართვა 37 ქვეყანასთან;
  - ✓ 2012 წლის განმავლობაში პარაფირებული შეთანხმებების ხელმოწერა იგეგმება მექსიკის შეერთებულ შტატებთან და ბრაზილიის ფედერაციული რესპუბლიკასთან.
- ❑ საგადასახადო საკითხებში ადმინისტრაციული ურთიერთდახმარების შესახებ შეთანხმებების გაფორმება 2012-2013 წლების განმავლობაში ინიცირებულ ხელშეკრულებებზე მოლაპარაკებები იგეგმება 26 ქვეყანასთან;
- ❑ ეკონომიკური საზღვრის გადაკვეთის საკითხებში ადმინისტრაციული ურთიერთდახმარების შესახებ შეთანხმების გაფორმება:
  - ✓ შეთანხმებების პარაფირება - სირია, ეგვიპტე, მექსიკა, არგენტინა, ალბანეთი, ხორვატია და ქუვეითი;
  - ✓ შეთანხმების ხელმოწერა სერბეთთან;
- ❑ საგადასახადო სფეროში გამჭირვალობისა და ინფორმაციის გაცვლის გლობალ ფორუმთან დაკავშირებულ საკითხებზე მუშაობა აღნიშნულ სფეროში საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვის მიზნით;

2012 წლის გეგმა - საგადასახადო დავების განხილვა

- ❑ დავების განხილვის საბჭოში რეგისტრირებული საჩივრების განხილვის ხანგრძლივობის შემცირება;
- ❑ საგადასახადო სისტემის და ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში საგადასახადო დავების განხილვის მექანიზმის მიმართ საზოგადოების ნდობის შემდგომი ამაღლება;
- ❑ დავების განხილვის სამსახურის ადამიანური რესურსების ეფექტური მართვა;
- ❑ ხელი შეუწყოს საბჭოს საჩივრის განხილვისას სამართლიანობის, ობიექტურობის, მხარეთა თანასწორობისა და მიუკერძოებლობის პრინციპების დაცვაში
- ❑ საქართველოს საკანონმდებლო ნორმების ერთგვაროვანი განმარტებისა და გაგებისათვის, ერთიანი პრაქტიკის ჩამოყალიბებისათვის ხელშეწყობა;
- ❑ დავების განხილვის საბჭოს საქმიანობის ეფექტურობის უზრუნველყოფის მიზნით ელექტრონული ტექნოლოგიების დანერგვა.